

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (AMK)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Velvollisuus paikkojen varaamiseen ensimmäistä paikkaa hakeville tuli voimaan syksyllä 2016 alkaneen koulutuksen yhteishaussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on seurannut paikkojen varaamisen käyttöä ja vaikutusta. Sekä syksyllä 2016 että syksyllä 2017 alkaneen koulutuksen yhteishaussa paikkojen varaamisesta hyötyi noin 250 ensimmäistä paikkaa hakenutta. Kaikissa korkeakouluissa ja valtaosassa hakukohteista paikkoja varataan ensimmäistä paikkaa hakeville niin vähän, että sillä ei ollut vaikutusta valinnan tulokseen.

1.Miten korkeakoulu aikoo järjestää paikkojen varaamisen lisätäkseen ensimmäistä paikkaansa hakevien osuutta opiskelijoiksi valittavista?

2.Onko korkeakoulu kehittänyt opiskelijavalinnan kriteerejä niin, että koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa? Mitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut opiskelijavalinnoissa ja niiden kehittämisessä korkeakoulutasolla ja valtakunnallisesti?

Kevään 2017 yhteishaussa SeAMKiin hakeneista oli keskimäärin 91,4% ensikertalaisia (Lähde: Vipunen). Ensikertalaisten osuus paikan vastaanottaneista oli keskimäärin 91% (Lähde: Opintopolku). SeAMK pyrkii edelleen pitämään ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittamaan valittujen osuutta kaikista uusista opiskelijoista korkealla tasolla. Jo aiemmin hyvällä tasolla olleen ensikertalaisten määrän säilyttämiseksi SeAMKissa on tehty 5.9.2017 toistaiseksi voimassa oleva päätös koskien yhteishaussa ensikertalaisille varattavien aloituspaikkojen prosentuaalista osuutta. Päätöksen mukaan SeAMKissa varataan yhteishaun hakukohteissa päivätoteutuksissa 85% ja monimuotototeutuksissa 65% aloituspaikoista ensimmäistä kertaa korkeakouluun hyväksyttäviä hakijoita varten.

SeAMK noudattaa ammattikorkeakoulujen yhteisiä opiskelijavalintaa koskevia valintaperustesuosituksia. Erillistä kriteeristöä koulutusalojen sukupuolisegregaation purkamiseksi ei SeAMKissa ole laadittu. Segregaatio on ilmiönä hyvin monitahoinen ja koskettaa läpileikkaavasti koko koulutusjärjestelmää. Yksittäisen korkeakoulun näkökulmasta omien kriteeristöjen laatiminen segregaaation purkamiseksi tuntuu varsin haastavalta tehtävältä. Mikäli ammattikorkeakoulujen valintaperustesuosituksissa, valtakunnallisissa alakohtaisissa työryhmissä tai korkeakoulujen yhteisillä opiskelijavalinnan kehittämiseen liittyvillä foorumeilla asiaan otetaan kantaa, SeAMKilla on tahtotila noudattaa yhteisiä suosituksia myös tältä osin.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

3.Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

Edellisessä raportoinnissa kerrottu yhteistyösopimus Koulutuskeskus Sedun kanssa on laajentunut toiminnallisesti Tie tulevaisuuteen -hankkeen myötä (hanke alkoi marraskuussa 2017). Viime lukuvuonna pilotoidun lähihoitajasta sairaanhoitajaksi -polun lisäksi on rakennettu 60 op:n nivelvaiheen opinnot toiselta asteelta tradenomikoulutukseen ja tekniikan tutkinto-ohjelmiin. Nämä polut alkavat ensi syksynä, ja niihin oli yli 60 hakijaa Seinäjoella. Samaan aikaan on alettu rakentaa 30-60 opintopisteen nivelvaiheen opintoja myös

muihin SeAMKin alojen koulutuksiin eli luonnonvara-alan, ravitsemisalan ja kulttuurialan opintoihin. Tavoitteena on, että SeAMKissa olisi vuoden 2019 lopussa 60 op:n polut toiselta asteelta korkea-asteelle kaikilla sen kuudella koulutusosalalla. Koulutuskeskus Sedu toimii kahdeksalla paikkakunnalla, ja lukuvuonna 2018-2019 nivelvaiheen opinnot halutaan mahdollistaa myös Lapualla. Kun konsepti saadaan valmiiksi, nivelvaiheen opintoja tarjotaan Sedun kaikkiin toimipisteisiin.

Nivelvaiheen opintojen laatimisen ohella kehitetään koko ajan näyttöjä osaamisen tunnustamisen todentamiseksi. Näyttöjä voidaan käyttää hyväksi myös tutkinto-opiskelijoiden osaamisen tunnistamisessa. Hankkeen aikana mietitään niin ikään nivelvaiheen opinnot suorittaneiden erillishakuun liittyviä kysymyksiä.

SeAMK on tarjonnut vastaavaa nivelvaiheen yhteistyötä myös Suupohjan ammatti-instituutille (SAI) vuonna 2017, mutta kiinnostuksesta huolimatta aika ei ollut tuolloin sille sopiva. SeAMK aikoo virittää yhteistyötä uudelleen SAI:n kanssa syksyllä 2018. Samalla otetaan yhteyttä myös Järvisseudun ammatti-instituutti JAMI:in ja tarjotaan samantyyppisiä opintoja kuin Koulutuskeskus Sedulle. Kaikilla näillä paikkakunnilla (tai niiden välittömässä läheisyydessä) toimii SeAMKin maakuntakorkeakoulu, mikä helpottaa toiminnan kehittämistä ja järjestämisestä.

Edellisessä raportoinnissa kerrottiin kahden kurkistuskurssin (ravitsemisala ja konetekniikka) pilotoimisesta Ähtärin lukiossa ja Koulutuskeskus Sedun Ähtärin toimipisteessä. Keväällä 2018 kaikille Etelä-Pohjanmaan lukioille on tarjottu Yritystoiminta ja yrittäjyys (3 op) -verkkokurssia, ja kuusi lukiota on ottamassa sen tarjontaansa lukuvuodeksi 2018-2019. Elokuussa 2018 neuvotellaan Etelä-Pohjanmaan lukioiden rehtorien kanssa muista mahdollisista kurkistuskurssitoiveista. Em. toiveiden perusteella keväällä 2019 pyritään järjestämään kurkistuskursseja verkkototeutuksina vähintään neljällä koulutusosalalla (todennäköisesti liiketoiminta-, ravitsemis-, tekniikan sekä sosiaali- ja terveysala, mahdollisesti myös luonnonvara- ja kulttuuriala). Keväällä 2019 Kuusiokuntien (Alavus, Ähtäri, Kuortane) lukiolaisilla on mahdollisuus opiskella samalla periaatteella kulttuurialan tapahtumatuotannon opintoja osana kansalaisopiston kanssa tehtävää yhteistyötä, jota on kehitetty keväällä 2018.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

4. Onko korkeakoulu käynnistänyt uusia, edellisellä kierroksella raportoimattomia digitaalisten oppimisympäristöjen, korkeakoulujen yhteisen tai vastavuoroisesti järjestetyn opintotarjonnan, yhteisen oppimateriaalituotannon, digipedagogisen osaamisen arvioinnin ja kehittämisen tai avoimen opintotarjonnan kehittämishankkeita?

5. Mitä mahdollisuuksia korkeakoulu on tunnistanut yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi digitaalisessa opetuksessa?

Digitaalinen oppimisympäristö

SeAMK on pilotoinut harjoittelujen reaaliaikaisessa digitaalisessa raportoinnissa Workseed-järjestelmää, ja pilotoinnit jatkuvat tulevana lukuvuonna. Järjestelmää on mahdollista hyödyntää pedagogisesti myös muiden opintojaksojen suorittamisessa, mistä myös halutaan kokemuksia ennen järjestelmän lanseeraamista koko SeAMKissa käytettäväksi oppimisympäristöksi.

SeAMKissa on ollut sosiaali- ja terveysalan käytössä ajanmukainen simulaatio-oppimisympäristö, jota sitä on

kehitetty yhteistyössä Koulutuskeskus Sedun sekä Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa. Sosiaali- ja terveysalan uudisrakennuksen valmistuessa 2018 sen yhteydessä olevan simulaatio-ympäristön käyttöä tullaan monialaistamaan ja monipuolistamaan kaikkien SeAMKin alojen käyttöön muun muassa kouluttamalla henkilöstöä simulaatiopedagogiikkaan. SeAMKissa on laadittu joukkoistaen yhdessä opiskelijoiden kanssa yhteinen pedagoginen ajattelumalli "Oppiminen SeAMKissa", joka julkistettiin keväällä 2018. Ajattelumallin ja siihen liittyvän uuden opettajuuden juurruttamiseksi ollaan laatimassa opetushenkilöstön kaksivuotista koulutuskalenteria, SeAMK Akatemiaa (opetushenkilöstölle suunnattu Webropol-kysely koulutustarpeista meneillään 5/2018), jossa otetaan huomioon myös digipedagogisen osaamisen kehittäminen. Simulaatioympäristön rakentamiseen liittyvä opetus on osa tätä osaamisen kehittämistä.

Korkeakoulujen yhteinen tai vastavuoroisesti järjestetty opintotarjonta ja oppimateriaalituotanto SeAMK osallistuu aktiivisesti ristiinopiskelun kehittämiseen pilottiopintojaksoilla sekä eAMK-hankkeen toimintaan. SeAMK on mukana myös eAMK-hankkeen ja toisen OKM:n kärkihankkeen eli Tampereen yliopiston hallinnoiman Ristiinopiskelun kehittämishankkeen yhteistyössä kahdessa osaprojektissa (kuntoutus ja luonnonvara-ala). SeAMK osallistuu niin ikään YAMK-opintojen ristiinopiskelun kehittämiseen kahden kärkihankkeen yhteistyönä.

SeAMK on lisännyt merkittävästi AMKien yhteisen Summersemester-kesäopintoportaalin tarjontaansa (7 opintojaksoa vuonna 2016, 14 opintojaksoa vuonna 2017 ja 28 opintojaksoa vuonna 2018). Toiminta on laajentumassa ympärivuotiseksi CampusOnline-tarjonnaksi, ja sen pilotteihin otettiin eAMK-hankkeen järjestämänä yli 60 opintojaksoa. SeAMK on mukana kolmella omalla opintojaksolla ja neljällä yhteistoteutuksella (esim. JAMKin kanssa yhteinen 3 x 5 op:n ravitsemuspassikoulutus).

SeAMKilla on yhteisesti järjestettyä opintotarjontaa JAMKin kanssa ravitsemisalalla. Lisäksi SeAMK toimii osatoteuttajana VAMKin tekniikan alan YAMK-ohjelmassa (Master of Engineering, Project Management). Myös liiketalouden YAMK-ohjelmassa SeAMK tarjoaa vapaasti valittavia opintoja yhteistyössä VAMKin ja Centria AMK:n kanssa. Lisäksi hankkeen tuloksena ovat juuri valmistuneet 35 op:n kiertotalouden vapaasti valittavat monialaiset opinnot yhteistyössä neljän muun korkeakoulun (Savonia AMK, Karelia AMK, Vaasan yliopisto ja Jyväskylän yliopisto) kanssa. SeAMK vastaa kolmen 5 op:n verkkototeutuksen järjestämisestä, ja opintotarjonnan pilotointi aloitetaan syksyllä 2018. Opintojaksot soveltuvat kaikille ruokaketjun vastuullisuudesta ja kiertotalouden mahdollisuuksista kiinnostuneille ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoille sekä avoimen yliopiston, avoimen ammattikorkeakoulun ja toisen asteen opiskelijoille.

SeAMK on toteuttanut yhteistä opintotarjontaa ainakin kolmessa erikoistumiskoulutuksessa. Arcadan kanssa toteutettiin musiikkimanageroinnin erikoistumiskoulutus, joka on tältä erää päättynyt. Lisäksi yhdessä toteutettua opintotarjontaa on ollut sosiaali- ja terveysalan erikoistumiskoulutuksessa ja biotalouden syksyllä 2018 alkavassa erikoistumiskoulutuksessa.

Fysioterapeuttikoulutuksessa on juuri alettu suunnitella fysioterapeutti (YAMK) -koulutusta yhteistyössä JAMKin, LAMKin, Savonian ja Turku AMK:n kanssa. Koulutuksen sisällöissä painottuisi liikunnan ja kuntoutuksen integraation kehittäminen.

Digipedagoginen osaamisen arviointi ja kehittäminen

SeAMK jatkaa digipedagogisen osaamisen kehittämisessä hyvää yhteistyötä ammatillisen toisen asteen kanssa. Yhteistyössä Koulutuskeskus Sedun kanssa on kehitetty osaamismerkkejä, joista on laadittu sovellukset

AMK:n käyttöön. Merkkejä suorittamalla henkilökunnan jäsenet ja etenkin opettajat voivat arvioida, kehittää ja osoittaa digitaalisten välineiden ja menetelmien hallintaa. Mahdollisuus pronssimerkin suorittamiseen on meneillään, ja hopeamerkkiä AMK:n käyttöön suunnitellaan parhaillaan.

Avoimen opintotarjonnan kehittämishankkeet

SeAMK:n kaikille AMK-tutkinnoille yhteiset 20 opintopisteen perusopinnot ovat yhä laajemmin saatavissa verkossa, ja ne pystytään tarjoamaan laajoina verkko-opintoina myös avoimen AMK:n kautta syyskuusta 2018 alkaen. SeAMK on kehittänyt yhteistyössä Kuortaneen Urheiluopiston kanssa Feeling Good - Leading Great hyvinvointialan johtamisen diplomikoulutuksen, johon ilmoittautuminen on juuri meneillään (5/2018). 1,5-vuotinen koulutus aloitetaan avoimen AMK:n opintoina syksyllä 2018. Kyseessä on aidosti monialainen koulutus, johon osallistuvat sosiaali- ja terveysala, liiketalous-ala ja ravitsemisala. Koulutuksella avulla halutaan tukea kuntia niiden sote-uudistukseen liittyvissä velvoitteissa.

5. Mitä mahdollisuuksia korkeakoulu on tunnistanut yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi digitaalisessa opetuksessa?

SeAMK on laajentanut ja haluaa edelleen laajentaa verkkototeutustensa määrää. Verkkototeutuksia pyritään lisäksi tarjoamaan enenevässä määrin avoimen AMK:n opintoina. SeAMK:ssa toimii vakinaistettu maakuntakorkeakoulu korkeakouluasiain miehinä viidellä paikkakunnalla. Sen hyödyntäminen digitaalisen koulutuksen järjestämisessä ja toisen asteen yhteistyön kehittämisessä on tunnistettu. Maakunnan alueella voidaan järjestää tukea opiskelijoille digitaalisen opetuksen ottamiseksi itsenäiseen hyötykäyttöön. SeAMK kehittää myös streamauskäytäntöjään ja -menetelmiään, mikä helpottaa opintojen digitaalista välittämistä ajasta ja paikasta riippumatta.

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

6. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti esimerkiksi kesäopintoina? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

SeAMK on määrätietoisesti kehittänyt yhteistä kesäopintotarjontaansa ja siitä tiedottamista vuodesta 2015 alkaen, jolloin laadittiin SeAMK:n kesäopintojen portaali. Portaali kokosi kaikki SeAMK:n kuuden koulutusalan opinnot opiskelijaa palvelevaksi kokonaisuudeksi. Sivulla esitettiin yhteiset kesäopinnot Summersemester-portaali mukaan lukien sekä alakohtaiset kesäopinnot. SeAMK on myös lisännyt merkittävästi AMK:n yhteisen Summersemester-kesäopintoportaalin tarjontaansa (7 opintojaksoa vuonna 2016, 14 opintojaksoa vuonna 2017 ja 28 opintojaksoa vuonna 2018). Lisäksi on sovittu yhteisistä kesärenttipäivistä yhteisine käytäntöineen. Uutena avauksena on tarjottu opinnäytetyöpajoja kahteen kertaan kesäkuussa. Vuodesta 2016 alkaen SeAMK:ssa on tarjottu myös 5 op:n mittaisia monialaisia työelämän projekteja, mutta ne eivät ole jostakin syystä olleet vielä kovin suosittuja. Tämä on ollut kuitenkin opiskelijoille yksi mahdollisuus opiskella myös kesällä.

Päätyneen Verkkovirta-hankkeen myötä SeAMK:ssa on laadittu yhteiset opinnollistamiseen eli opintojen aikaisen työssäkäynnin hyödyntämiseen liittyvät käytänteet lukuvuonna 2017-2018. Joka tutkinto-ohjelmassa on oma opinnollistamisyhteyshenkilönsä, mikä selkeyttää opinnollistamiskäytänteitä niin opiskelijoiden kuin opetushenkilöstönkin näkökulmasta.

Harjoittelu on ollut mahdollista suorittaa kesäopintoina kaikissa tutkinto-ohjelmissa ja verkko-opintojen määrää opinnoista on kasvatettu tasaisesti, vaikka tarjonnan laajuus vaihteleekin ajoittain. Syksystä 2018 alkaen SeAMKissa on mahdollisuus suorittaa kaikkien tutkinto-ohjelmien 20 op:n perusopinnoista 16 op verkossa. SeAMKin yhteisistä perusopinnoista ollaan parhaillaan laatimassa verkkopohjaisia näyttöjä niiltä osin kuin se vain on mahdollista. Verkkopohjaisten näyttöjen suorittaminen on mahdollista myös kesäisin.

Opetustarjonnan lisäksi ympärivuotisen opiskelun mahdollisuuksiin vaikuttaa opetussuunnitelmien joustavuus. Joissakin SeAMKin tutkinto-ohjelmissa on erittäin joustavia opetussuunnitelmia, jotka mahdollistavat opinnot missä tahansa järjestyksessä. Lisäksi opintojaksoihin on tarjolla monia toteutusvaihtoehtoja (luento-opetus, verkko-opinto, opinnollistaminen). SeAMKissa jatketaan opetussuunnitelmatyötä tämän asian edistämiseksi edelleen.

E) MUUTA

7. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

8. Millaisia toimenpiteitä on meneillään aiempien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

7. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

Kuten edellä kerrottiin, SeAMKissa on laadittu Verkkovirta-hankkeen myötä yhteiset opinnollistamisen käytänteet lukuvuonna 2017-2018. Opiskelijoiden tietoisuus tästä mahdollisuudesta on lisääntynyt, mikä voi nopeuttaa työelämään siirtymistä. Opinnollistamista voidaan hyödyntää myös opinnäytetyövaiheessa. Jokaiseen tutkinto-ohjelmaan on nimetty opinnollistamisyyteyshenkilö.

Opetussuunnitelmien joustavoittaminen ja opintojaksojen erilaisten suorittamismahdollisuuksien lisääminen helpottavat yksilöllisten opintopolkujen rakentamista ja tukevat näin myös opintojen nopeuttamista. Tätä asiaa kehitetään yhteistyössä opiskelijoiden ja opetushenkilöstön kanssa.

8. Millaisia toimenpiteitä on meneillään aiempien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

SeAMKissa on laadittu vuonna 2017 monialaisena työryhmätyönä SeAMKin yhteiset osaamisen tunnustamisen ohjeistukset, joissa otettiin huomioon myös näytöt ja opinnollistamisen osana olevat näytöt. Samalla osaamisen tunnustaminen digitalisoitiin koko SeAMKissa, ja kaikkiin tutkinto-ohjelmiin nimettiin osaamisen tunnustamisen yhteyshenkilöt (jotka ovat osin samoja kuin opinnollistamisen yhteyshenkilöt). Ohjeet rakennettiin sekä opiskelijoille että henkilöstölle yhteiselle LibGuide-sivustolle, joka on toiminut erinomaisena ja helposti muunneltavana informaatioalustana.

SeAMKissa on jo kolme kertaa toteutettu SeAMK-tasoiset näytöt viestinnästä ja kielistä. Ensi vuonna näyttöjen tarjonta laajenee tieto- ja viestintätekniikan näyttöihin. Lisäksi SeAMKin yhteisistä 20 op:n perusopinnoista on laadittu digitaalisia näyttöjä niiltä osin kuin se on ollut mahdollista. Kahden digitaalisen

näytön pilotit toteutetaan syksyllä 2018.

SeAMKin ja Koulutuskeskus Sedun yhteisessä, toisen asteen opintojen nivelvaiheen polkuja rakentavassa Tie tulevaisuuteen -hankkeessa kehitetään myös näyttöjä, joita sovitetaan yhteen SeAMKin nykyisten näyttöjen kanssa. Yhteisten opintojen näyttöjen lisäksi eri tutkinto-ohjelmien opetuksessa sovelletaan runsaasti erilaisia näyttöjä osaamisen tunnustamisessa. Keväällä 2018 on laadittu tilastomateriaali osaamisen tunnustamisen hakemisesta, päätöksistä ja suorituksista tutkinto-ohjelmittain, mikä tekee osaamisen tunnustamisen ja sen kehittämisen näkyvämmäksi.